

KARTA KURSU**rok akademicki 2023/2024**

Kierunek: Psychologia
Specjalność: -
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie
Rok: V
Semestr: semestr X/ letni

Nazwa	Techniki terapeutyczne w pracy z dziećmi i młodzieżą
Nazwa w j. ang.	Therapeutic techniques in working with children and youth

Koordynator	dr Dominika Sznajder	Zespół dydaktyczny
		dr Dominika Sznajder dr Barbara Superson
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele uczenia się)

Wiedza: Celem kursu jest dostarczenie studentom wiedzy z zakresu podstawowych kierunków terapeutycznych stosowanych w terapii dzieci i młodzieży oraz technik wykorzystywanych z pracy terapeutycznej z pacjentem w wieku rozwojowym.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci zdobędą podstawowe umiejętności stosowania wybranych technik terapeutycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą (m.in. techniki projekcyjne, techniki stosowane w podejściu poznawczo- behawioralnym i inne)

Kompetencje społeczne: Studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa zajmującego się terapią dzieci i młodzieży.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01, student zna podstawową terminologię używaną w psychoterapii dzieci i młodzieży (norma/ patologia, rodzaje zaburzeń, modele zaburzeń wieku dziecięcego)	SK_W02 SK_W09
	W_02, student wskazuje przyczyny poszczególnych zaburzeń wieku dziecięcego	SK_W02 SK_W09
	W_03, student opisuje główne orientacje psychoterapeutyczne (podejście psychoanalityczne, behawioryzm, podejście poznawczo behawioralne, podejście systemowe); jest w stanie dokonać konceptualizacji problemu w odniesieniu do wybranego podejścia; wskazuje czynniki ryzyka i czynniki chroniące	SK_W05
	W4, student wskazuje formy oddziaływań terapeutycznych stosownych do wybranego podejścia terapeutycznego	SK_W05

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U_01, student potrafi zidentyfikować objawy zaburzeń psychicznych/ zaburzeń zachowania u dzieci i młodzieży	SK_W04 SK_U06
	U_02, student potrafi wyjaśnić etiologię zaburzeń wieku rozwojowego	SK_U06 SK_U07
	U_03, student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w celu zaprojektowania pomocy terapeutycznej dzieciom i młodzieży (odpowiedni dobór metod i technik terapeutycznych)	SK_U01 SK_W04 SK_U08
	U_04, student potrafi wykorzystywać wiedzę na temat zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania do analizy sytuacji problemowej dziecka celem wsparcia procesu wychowawczego i dydaktycznego (psychoedukacja rodziny i nauczycieli)	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01, student ma świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa/ terapeuty zajmującego się psychoterapią dzieci i młodzieży	SK_K01
	K_02, student rozumie konieczność współpracy z innymi rodzicami/opiekunami/specjalistami celem udzielenia dziecku kompleksowej pomocy	SK_U02
	K_03, student ma świadomość znaczenia profilaktyki zdrowia psychicznego	SK_U05 SK_U07

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	30			30									
60													

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną
 Dyskusja
 Metoda przypadków (studia przypadków)
 Filmy edukacyjne
 Analiza literatury

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Pracowna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne (.....)
W01							X					X	
W02							X					X	
W03							X					X	
W04							X					X	
U01							X	X					
U02							X	X					
U03							X	X					
U04							X	X					
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny	Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: aktywny udział w zajęciach - analiza przypadku w kontekście danego zaburzenia / dobór odpowiednich metod i technik terapeutycznych, zaprojektowanie gry terapeutycznej (projekt grupowy), obecność obowiązkowa (dopuszczalna 1 nieobecność)
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematy wykładów (30 H)

1. Specyfika pracy psychologicznej i psychoterapeutycznej z dziećmi i młodzieżą
2. Planowanie terapii; etyczne aspekty pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą
3. Wybrane formy pomocy psychologicznej - WWR – założenia, metody i techniki.
4. Wybrane formy pomocy psychologicznej - terapia behawioralna - założenia, metody i techniki
5. Wybrane formy pomocy psychologicznej - psychoterapia w podejściu poznawczo-behawioralna – założenia, metody i techniki /pacjent lękowy, pacjent depresyjny, pacjent z myślami samobójczymi/
6. Wybrane formy pomocy psychologicznej - psychoterapia w podejściu poznawczo-behawioralna – założenia, metody i techniki /pacjent lękowy, pacjent depresyjny, pacjent z myślami samobójczymi- specyfika pracy terapeutycznej/
7. Wybrane formy pomocy psychologicznej - terapia psychodynamiczna – psychoanaliza Freuda - założenia, metody i techniki
8. Wybrane formy pomocy psychologicznej - późniejsze terapie psychodynamiczne – założenia, metody i techniki (metody projekcyjne, zabawa w psychoterapii).
9. Podejście systemowe – założenia, metody i techniki
10. Terapia systemowa – w pracy z pacjentem indywidualnym i z rodziną
11. Terapia dzieci po urazach psychicznych
12. Psychoterapia indywidualna adolescentów w analizie transakcyjnej
13. Inne oddziaływania terapeutyczne – socjoterapia
14. Inne oddziaływania terapeutyczne- arteterapia, społeczność terapeutyczna
15. Profilaktyka zaburzeń funkcjonowania i rozwoju dzieci i młodzieży

Tematy ćwiczeń (30H)

1. Specyfika pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą. Wprowadzenie w tematykę ćwiczeń.
2. Relacja terapeutyczna, kontrakt terapeutyczny.
3. Wywiad z rodzicem (konceptualizacja problemu).
4. Wczesne wspomaganie rozwoju – wybrane techniki terapeutyczne
5. Praca z dziećmi z zaburzeniami opozycyjno – buntowniczymi, zaburzeniami zachowania – wybrane techniki terapeutyczne
6. Praca z dziećmi z zaburzeniami neurorozwojowymi – ADHD, trudności w uczeniu się,

- zaburzenia ze spektrum - – wybrane techniki terapeutyczne
7. Praca z dziećmi z zaburzeniami lękowymi – wybrane techniki terapeutyczne
 8. Praca z dziećmi z zaburzeniami depresyjnymi – wybrane techniki terapeutyczne
 9. Problem samobójstw u dzieci - zasady pracy terapeutycznej
 10. Praca z dziećmi z zaburzeniami odżywiania – wybrane techniki terapeutyczne
 11. Praca z dziećmi z doświadczeniem traumy – wybrane techniki terapeutyczne
 12. Terapia rodzinna; dziecko jako pacjent identyfikowany – wybrane techniki terapeutyczne
 13. Dziecko w sytuacji rozwodu rodziców – zasady pracy terapeutycznej
 14. Prezentacja gier terapeutycznych (projekt)
 15. Prezentacja gier terapeutycznych (projekt); zaliczenie zajęć

Wykaz literatury podstawowej

Literatura obowiązkowa:

- Grzegorzewska I., Cierpiatkowska L., Borkowska A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN (część VI, s. 737 - 899)
- Janas – Kozik M., Wolańczyk T. (2021). Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN (część III – Terapia, rozdział 31, 33, 34, 35, 36)
- Grzesiuk L. (2005). Psychoterapia. Teoria – podręcznik terapeutyczny. Warszawa: ENETEIA (rozdział 15,16,18,19)

Wykaz literatury uzupełniającej

- Braun Gałkowska M. (2016). Rysunek projekcyjny. Kraków: Wyd. WAM
- Child Centered Play Therapy DVD Preview
- Fonagy, P. (1994). Mental representations from an intergenerational cognitive science perspective. *Infant Mental Health Journal*, 15(1), 57–68.
- James B. (2003). Leczenie dzieci po urazach psychicznych. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kaduson H., Schaffer Ch. (2003). Zabawa w psychoterapii. Gdańsk: GWP
- Kendall P., Hedtke K. (2016). Terapia poznawczo – behawioralna zaburzeń lękowych u dzieci. Program ZARADNY KOT, Sopot: GWP (podręcznik terapeuty+ zeszyt ćwiczeń)
- Kendall P.C. Hedtke K.A. (2006). *Cognitive Behavioural Therapy for Anxious Children. Therapist Manual* (wyd. 3). Ardmore: workbook Publishing
- Kołakowski A., Pisula A. (2017). Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Gdańsk: GWP
- Landreth G.L. (2016). Terapia zabawą. Kraków: Wyd. UJ
- Maroda K.J. (2014). Techniki terapii psychodynamicznej. Kraków: Wyd. UJ
- Namysłowska I. (2016). Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa: PZWL (rozdziały 8,9,10,11,12,14,15,17,18,19,21,22,25)
- Morajda K., Sznajder D. (2012). Rysunek projekcyjny w diagnozie i terapii wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. W: (red.) B. Kostrubiec – Wojtachnio, E. Trubiłowicz, Rysunek projekcyjny w badaniach nad rodziną i wychowankiem. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, s. 179-194
- Sawicka K. (2004). Socjoterapia. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej
- Wilson P., Long I. (2018). *Blob. Trees*. Taylor and Francis Group
- Winicott D.W. (2011). Zabawa a rzeczywistość. Gdańsk: Wyd. IMAG
- Winnicott D.W. (1992) *The Sguiggle Game*. W: *Psychoanalytic Explorations*. Harvard University press, Cambridge s. 299-317
- Wolańczyk T., Komperda J. (2015). Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci. Warszawa: PZWL (rozdziały 3,4,5,8,9,10,12,13,14,15,16,)

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	29
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie) – gra terapeutyczna	10
	Przygotowanie do egzaminu	25

Ogółem bilans czasu pracy	125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	5